

امتحان جامعه شناسی یازدهم / نوبت اول / دبیرستان بعثت / مدت امتحان: ۱۵۰ دقیقه / طراح سوال: صابر اکبری

سلام بر دانش آموزان عزیز، فکر و دغدغه نمره را فراموش کنید، خود واقعی تان باشید و از امتحان لذت ببرید... هر سوال، یک عنوان دارد که تقریباً موضوع سوال را به شما می گوید و در ادامه هر سوال به دو قسمت تقسیم می شود. در حین امتحان استفاده از جزوه، کتاب و یا هر منبع مکتوب دیگر مجاز است اما با همدیگر مشورت نکنید، چون تقریباً تمام سوالات تحلیلی است و می خواهم نظر شخص شما را بخوانم. در جواب سوالات باید توضیح بدهید و استدلال کنید، اما سعی کنید توضیحاتتان تا حد ممکن کوتاه باشد.

یا حق، اکبری

۱ جامعه شناسی یا روان شناسی؛ مسئله این است!

الف) احتمالاً می دانید که جامعه شناسان و روان شناسان با هم اختلافاتی جدی در نوع نگرش به یک مسئله، تحلیل آن و ارائه راه حل دارند. مسئله ای مثل «افسردگی» را در نظر بگیرید، به نظر شما یک جامعه شناس و یک روان شناس چطور افسردگی را بررسی می کنند؟ هر کدام احتمالاً چه مواردی را به عنوان علل به وجود آمدن افسردگی معرفی می کنند؟ چه راه حل هایی پیشنهاد می دهند؟

ب) به نظر شما نظر کدام یک درست تر، دقیق تر و جامع تر است، جامعه شناس یا روان شناس؟ چرا؟ (مهم نیست که شما حتماً از جامعه شناسی دفاع کنید، نظر شما می تواند متفاوت باشد اما هر کدام را می گوئید، باید برای آن استدلال کنید.)

۲ ارتباط عمل و سطوح معرفت

ساختار اندیشه های هر فرد یا مکتب، شامل ۳ بخش معرفت شناسی، جهان بینی و ایدئولوژی می شود. (در این سوال با معرفت شناسی کار نداریم.) منظور از جهان بینی، باورها و عقاید (هست ها و نیست ها) و منظور از ایدئولوژی، راهبردها، راهکارها و هنجارها (بایدها و نبایدها) است؛ همانطور که احتمالاً متوجه می شوید (!) ایدئولوژی نتیجه جهان بینی است. با توجه به این مقدمه به دو سوال پیش رو پاسخ دهید.

الف) شما دو سال در مدرسه بعثت تحصیل و زیست کرده اید. به نظر شما ایدئولوژی مجموعه بعثت نسبت به دانش آموزان چیست؟ به عبارت دیگر اگر بر این اقدامات، سیاست ها، افراد و ... دبیرستان دوره دوم بعثت را در نظر بگیریم، دانش آموز ایده آل این مجموعه (نه آن چه الآن واقعا هستند). چه بایدها و نبایدهایی دارد؟ چه ویژگی هایی دارد؟

ب) این ایدئولوژی مبتنی بر چه جهان بینی است؟ به عبارت دیگر این نگرش بر چه مبانی و نگرش هایی استوار است؟ چه جهان بینی و باورها و پیش فرض ها و عقاید بنیادین در پشت این ایدئولوژی وجود دارد؟

۳ گم‌شده ام را پیدا کردم؛ «انسان» و دیگر هیچ.

الف) همانطور که می‌دانید یکی از اندیشه‌های بنیادین و بسیار اساسی در تمام تاریخ غرب، نوعی از انسان محوری یا اومانیزم است. فهم خود را از معنای اومانیزم به زبان ساده و به دور از تکلف بیان کنید.

(فرض کنید می‌خواهید اومانیزم را به یک فرد عادی جامعه توضیح بدهید.)

ب) به نظرتان اومانیزم چرا به وجود می‌آید و چه پیامدها و نتایجی در زندگی فرد و ساختار جامعه دارد؟ (سعی کنید حفظیات خود را فراموش کرده، چند لحظه تامل کنید و آن چه به ذهن خودتان می‌رسد را بنویسید،

اگرچه نسبت به آن مطمئن نیستید یا ترس دارید.)

۴ من می فهمم، من می دانم.

الف) مهم ترین خصوصیت معرفت شناسی غرب، «روشنگری» است، اساس روشنگری، تکیه به عقل خود انسان و کنار گذاشتن وحی، سنت، فرهنگ یا هر چیز دیگر بود، چیزی که به آن «عقل خودبنیاد» می گوئیم. مبنای شما در زندگی، تفکرات و تصمیم گیری ها چیست؟ عقل خودتان؟ اگر آری چرا و اگر نه چرا؟

ب) اعتماد و تکیه غرب به عقل در طی قرون ۱۷ تا اوایل قرن ۲۰، واکنشی افراطی علیه عقل گرایی را در ادامه و تا به امروز به دنبال داشته است، این اعتراض به عقل گرایی، فقط یک اعتراض علمی نبود، بلکه اعتراض به همه وجوه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی بود که این عقل گرایی در صنعت، تکنولوژی، اقتصاد و ... به وجود آورد. به این گرایش پست مدرنیسم می گویند. آیا در جامعه ما نشانه هایی از پست مدرنیسم می بینید؟ اگر آری ذکر کنید. (مؤلفه های پست مدرنیسم عبارتست از اعتراض، شورش، طغیان و عصیان، رو آوردن به معناهای شخصی و خرد (نه اجتماعی و کلان)، بی اعتمادی به هر چیز رسمی، بی اعتمادی به یقین و شک درباره همه چیز و ...)

۵ گر زخم زخم حسرت و گر زخم خورم ننگ... (ما و نظام سرمایه داری)

الف) سرمایه داری یک نظام اقتصادی است که در کلاس پیرامون آن صحبت شد، به نظر شما نقاط مثبت و نقاط منفی نظام سرمایه داری چیست؟ مهم ترین و اساسی ترین نکته منفی آن چیست؟

ب) سرمایه داری در طول زمان به تدریج همه جهان را در بر گرفته است. در این میان انقلاب اسلامی سعی کرد تا در مقابل این نظام سلطه جهانی بایستد و مدل جایگزینی ارائه کند. به نظر شما این مقابله با همه سختی ها و هزینه های آن ارزشش را داشت؟ به عبارت دیگر شما کدام راه را برمی گزینید، ۱- پیوستن به نظام اقتصاد جهانی و پذیرش نظام سرمایه داری و حل شدن در آن و رشد و پیشرفت حاصل از آن با همه خوبی ها و بدی هایش یا ۲- مقابله در برابر آن و پافشاری بر آرمان ها و الگوی خود با همه هزینه ها و سختی هایش؟ (اگر راه سومی هم دارید می توانید آن را بیان کرده و از آن دفاع کنید).

۶ یک پاس گل در دقیقه آخر... (این سوال به عنوان نمره تشویقی در نظر گرفته شده و پاسخ به آن اختیاری است.)

الف) تحلیل و نقد شما پیرامون کلاس جامعه‌شناسی، مباحث آن، دانش آموزان و معلمش چیست؟
وجوه مثبت و منفی آن را بگویید.

ب) با توجه به اینکه هر سوال یک نمره دارد (دو بخش نیم نمره ای) برگه خود را تصحیح کنید و به خودتان از ۱۰ نمره منصفانه و عادلانه بدهید.

ج) حدس می‌زنید کدام دانش آموزان بیشترین نمره را در کلاس خواهند گرفت و کدام دانش آموزان کم‌ترین نمره را؟ (فقط نام ببرید.)

د) به امتحان حاضر و نوع سوالاتش از ۰ تا ۱۰ نمره چه نمره ای می‌دهید؟